

KULTURNÄMNDENAnnaMaria Björklin
Annamaria.bjorklin@bollnas.se**BREV**Datum
2019-10-08Ert datum
2019-06-25Referens
KN 2019-00042Er referens
Ku2019/00550/KO

Kulturdepartementet

Bollnäs kommuns yttrande på Remiss - Demokratins skattkammare Förslag till en nationell biblioteksstrategi

Förslaget till en nationell biblioteksstrategi tydliggör bibliotekens mycket omfattande samhällsuppdrag. Ambitionen att stärka biblioteksverksamheten i hela landet är viktigt ur ett likvärdighets- och jämlikhetsperspektiv. Det är mycket positivt att strategin lyfter vikten av samordning och samverkan.

I strategin finns det ett antal nationella uppdrag som förutsätter kommunal finansiering (såsom digitalisering). Det bör finnas ett nationellt ansvar och en nationell finansiering för dessa uppdrag. Det saknas beskrivningar av hur samordning av befintliga biblioteksresurser kan stärka biblioteksverksamheten i hela landet.

Förslaget till nationell strategi förmedlar bilden av att det finns en nationell förväntan på utveckling, samtidigt som det finns besparingskrav inom många kommuner. Dessa två bilder går inte ihop. Till exempel, för att öka tillgänglighet till samhällets öppna rum framgår i strategin en önskan från nationell nivå om närliggande lokala bibliotek, samtidigt som det i verkligheten blir allt färre filialer då många kommuner tar bort filialer.

Folkbiblioteket är den största, mest besökta och mest spridda kommunala kulturinstitutionen och bidrar därmed till ett levande och attraktivt samhälle. Kommunerna är huvudmän och det ska finnas folkbibliotek i alla kommuner. Mindre kommuner med sviktande skatteunderlag behöver dock stöd för att långsiktigt kunna erbjuda en god och jämlik biblioteksverksamhet.

Bollnäs kommun anser att folkbiblioteken redan idag arbetar med delar av det som efterfrågas i den nationella strategin, men frågan är vilken ambitionsnivå som förväntas av folkbiblioteken? Hur och på vilken nivå förväntas folkbiblioteken tillgängliggöra det digitala samhället, hur och med vilken ambition förväntas biblioteken bidra till det demokratiska rummet mm? Biblioteksstrategin skulle kunna vara långt tydligare i förväntningar på regional och lokal nivå. Bollnäs kommun saknar också konkreta exempel på finansiering och fortbildning av personal för att kunna leva upp till strategins visioner. Både ett tydliggörande av förväntat ansvarstagande och medföljande finansiering skulle ha bidragit till att göra biblioteksstrategin till ett långt skarpare styrdokument.

Bollnäs kommun anser att det är bra att det klart och tydligt framgår vilken resurs biblioteket är i samhället och vilket förtroendekapital det finns för biblioteket bland medborgarna. Strategin skulle än tydligare kunna relatera

till innovationskraften i samhället och bland våra invånare. Varför inte låta visioner utvecklas underifrån och möjliggöra för biblioteken att vara en tydlig motor för det i lokalsamhället.

Det saknas idag en lokalpolitisk medvetenhet om bibliotekens omfattande roll i samhället. Bollnäs folkbibliotek har vidtagit kraftfulla åtgärder för att stärka bibliotekets roll och öka förståelsen för uppdraget. Under 2019 har biblioteksverksamheten via en kommunikationskampanj utvecklat metoder för att belysa vardagen för människor med funktionsvariationer och för att lyfta allas rätt till att förstå (se bilaga ”Allas rätt till makten att förstå”). Den typen av kommunikationsinsatser skulle också behöva lyftas på regional och nationell nivå för att bidra till en medvetenhet om de lokala folkbibliotekens roll.

För att säkerställa en likvärdig tillgång till folkbiblioteket är det för landsortskommuner helt centralt att etablera interkommunal samverkan. Det bidrar till att kunna erbjuda ett brett mediebestånd, till samnyttjande av personalresurser och till goda förutsättningar för kompetensutveckling.

Bollnäs kommun håller helt med om vikten av att kunna ta fram relevant statistik och att uppföljningsmetoder behöver utvecklas för att kunna utvärdera om till exempel prioriteringar för barn och unga ger efterfrågad effekt.

Det är anmärkningsvärt att bibliotekspersonalen utsatta position i samhällets öppna rum, med risk för hot och våld, inte inkluderas i någon större utsträckning i strategin.

Kulturenheten ställer sig bakom Barn- och utbildningsförvaltningens yttrande rörande bland annat skolbiblioteken. Dessa bifogas i separat bilaga.